

Festival jezika

Zagreb, 27. rujna 2024.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu ove se godine po drugi put održao Festival jezika povodom obilježavanja Europskog dana jezika. U bogatom programu klasični jezici bili su zastupljeni dvama predavanjima, jednom radionicom i kvizom znanja o antičkoj Grčkoj i Rimu.

Petra Matović s Odsjeka za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu održala je predavanje pod naslovom „Od grčkog alfabeta do latinice”. U uvodu se osvrnula na pisma kojima se pisao grčki jezik kao što su linear B i ciparski silabar, te na neka druga egejska pisma (pismo Diska iz Festa, linear A). Govorila je o adaptaciji feničkog pisma za potrebe bilježenja grčkog jezika, o kulturno-povijesnom kontekstu te adaptacije, te o nekim mitovima vezanim uz nastanak alfabeta, npr. o Kadmu i Palamedu. Navela je neke važne spomenike pisane grčkim alfabetom, primjerice Nestorov natpis i Lumbardsku psefizmu. Spomenula je jezike koji su se pisali pismima nastalima iz grčkog alfabeta kao što su likijski, etruščanski, gotski, armenski i latinski. Za kraj je pokazala nekoliko primjera upotrebe grčkog alfabeta i terminologije izvedene iz naziva za slova grčkog alfabeta u raznim područjima od matematike i fizike preko fonetike do svakodnevnog govora i pop-kulture.

Tamara Tvrtković s Odsjeka za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu u izlaganju pod naslovom „Živ(ahni) mrtvaci: klasični jezici danas” ukazala je na živ(ahn)ost mrtvih jezika i navela razloge učenja klasičnih jezika danas. Najprije je na primjerima iz novinskih članaka pokazala kako u mnogobrojnim hrvatskim riječima prepoznamo etimološke veze s latinskim i grčkim jezikom. Jednako tako i živi jezici (pogotovo romanski i germanski) lakše se uče i razumiju ukoliko se znaju klasični jezici. Pogotovo uz latinski jezik usko je vezano nazivlje mnogobrojnih struka, poput medicine, botanike ili prava, ali jednako tako je povezana i sveučilišna i crkvena terminologija. Učenjem klasičnih jezika vježbamo i pamćenje, logičko razmišljanje, izražavanje, ali nas oni uče i koncentraciji, upornosti i disciplini.

U programu su s jezičnom radionicom „U potrazi za značenjem: latinsko-hrvatske veze” sudjelovali učenici Gimnazije Karlovac pod vodstvom dviju svojih nastavnica, Zrinke Nekić i Maje Sokač. Radionica se sastojala od četiriju aktivnosti. Sve su aktivnosti bile temeljene na tvorbenim i leksičko-semantičkim vezama kojima je cilj bio pokazati utjecaj latinskog jezika na hrvatski jezik na različitim jezičnim

razinama. Prva aktivnost nosila je naziv *Stvarajmo riječi*. Polaznicima je dan popis prefiksoida (npr. *super*, *multi*, *mini*...). U pet minuta morali su zapisati što više riječi koje sadrže zadani prefiksoid. Najbolji su natjecatelji nagrađeni. U drugoj aktivnosti polaznici su mogli zaigrati *memory* – onaj s poslovicama i kraticama. Za aktivnost *Mens sana in corpore sano* pripremljen je listić s prikazom ljudskog tijela i listić s nazivima dijelova ljudskog tijela na hrvatskom i latinskom jeziku. Na prazne su crte trebali upisati pripadajuće nazive. Nakon što su usvojili osnovni vokabular, učenici su otkrivali nove latinizme na temelju korijena riječi (npr. *pulmo* – pulmologija, *abdomen* – abdominalni). Četvrta je aktivnost poticala kreativno izražavanje. Na temelju poznatih poslovice polaznici su se mogli likovno izražavati što je rezultiralo zanimljivim kreativnim uradcima.

DOGODILO SE

Ideja je bila da svaki polaznik radionice sudjeluje u svim aktivnostima pa su stoga one organizirane u punktovima. Za svaki je punkt bio zadužen jedan učenik čime se poticalo i vršnjačko poučavanje. Ciljevi su ove radionice bili prepoznati latinizme u hrvatskom jeziku, razvijati komunikacijske vještine i potaknuti interes za jezične sadržaje, a valja naglasiti da su aktivnosti bile prilagođene srednjoškolskom uzrastu bez obzira na to radi li se o gimnazijskim ili strukovnim programima.

U organizaciji Kluba studenata klasične filologije „Initium” održao se, kao i prošle godine, *pub quiz* koji je ovoga puta priredila i vodila studentica Vjekoslava Margetić. Sudionici su gotovo isključivo bili učenici viših razreda gimnazije te bruoši Filozofskog fakulteta,

njih oko 30. U kvizu općeg znanja o antičkoj Grčkoj i Rimu publika se u opuštenoj atmosferi susrela s 40 pitanja koja su se ticala jezika i književnosti te kulture i povijesti grčko-rimske antike. Dok su čekali proglašenje pobjednika, sudionici su imali priliku čitati razne antičke citate o važnosti jezika: većina ih je sa zanimanjem pratila i taj dio programa, dok je nekima koncentracija malo oslabila. Najbolje tri ekipe za nagradu su dobile slatkiše i čokolade, a pobjedničkoj ekipi darovan je i primjerak Plautovog „Stiha” u izdanju *Latina&Graeca*.

Predavanja, radionica i kviz bili su ove godine iznimno dobro posjećeni pa se nadamo da ćemo se, u još većem broju i izlagača i slušača, družiti i na idućem Festivalu jezika.

Vjekoslava Margetić

Petra Matović

Zrinka Nekić

Maja Sokač

Tamara Tvrtković